

Олександр КОНДРАТИНСЬКИЙ,
аспірант кафедри менеджменту
та управління проектами ДРІДУ НАДУ

ПОНЯТТЯ «ГРОМАДЯНСЬКІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ»

Актуальність матеріалу обумовлена необхідністю вироблення більш чіткої та сталої системи наукових понять і термінів, що є необхідною умовою однозначного тлумачення проблематики досліджень у сфері розбудови громадянського суспільства в Україні та правильного застосування понятійно-категоріального апарату у цій сфері.

В контексті реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади все більшої уваги набуває проблематика розвитку та участі громадянського суспільства в управлінні місцевим розвитком.

Відповідно до «Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» однією з основних проблем, які потребують розв'язання є: нерозвиненість форм прямого народовладдя, неспроможність членів громад до солідарних дій, спрямованих на захист своїх прав та інтересів, у співпраці з органами місцевого самоврядування і місцевими органами виконавчої влади та досягнення спільних цілей розвитку громади. Відповідно до концепції шлях вирішення вбачається у максимальному залученні населення до прийняття управлінських рішень, сприяння розвитку форм прямого народовладдя, через:

- максимальне залучення населення до прийняття управлінських рішень з питань місцевого значення та сприяння розвитку форм прямого народовладдя;

- запровадження ефективних механізмів участі громадськості у виробленні органами місцевого самоврядування важливих управлінських рішень, зокрема з питань визначення стратегії розвитку територіальної громади, затвердження статутів територіальних громад, проектів містобудівної документації (генеральних планів розвитку міст, селищ, сіл тощо);

- надання загальним зборам громадян за місцем проживання згідно із законом та відповідно до статуту територіальної громади права ініціювати позачергове звітування посадових осіб місцевого самоврядування перед територіальною громадою, а також установа обов'язку для органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб обґрунтовувати власні рішення про врахування або неврахування рішень загальних зборів громади;

- забезпечення права територіальних громад на місцевий референдум;

- удосконалення процедури утворення органів самоорганізації населення, визначення чіткого порядку надання їм частини повноважень органів місцевого

самоврядування, а також надання коштів для здійснення зазначених повноважень, витрачання ними таких коштів, звітування про їх використання;

поширення практики утворення органів самоорганізації населення, зокрема у територіальних громадах, до яких належать жителі більш як одного населеного пункту. [1]

На мою думку, найбільш вдало наведену проблематику можна визначити, як «громадянські компетентності територіальної громади». Для того щоб повноцінно розкрити наведене визначення, яке складається із трьох базових понять державного управління «громадянське суспільство», «компетентність», «територіальна громада», необхідно їх розкрити.

Отже, громадянське суспільство можна розуміти як сукупність неполітичних, недержавних відносин у суспільстві, що дозволяє регулювати соціальні, духовні, етнічні, релігійні та інші відносини, де ключовим аспектом стають взаємовідносини громадянського суспільства з державою. Це модель соціальної взаємодії і соціальної організації, що створюються за участю вільних та рівних індивідів і набувають форм мережі добровільних організацій, у яких домінують громадянські цінності.

Громадянське суспільство – це система позадержавних суспільних відносин і інститутів, що дає можливість людині реалізувати його громадянські права і виражає різноманітні потреби, інтереси і цінності членів суспільства.

Останнім часом в державному управлінні велика кількість наукових робіт присвячена проблемному питанню розмежування понять «компетентність» і «компетенція», які є взаємопов'язані та взаємообумовлені, але нетотожними одне одному. Схиляюсь до думки, що компетенція – це коло питань, в яких суб'єкт добре обізнаний (або має повноваження), а компетентність – це інтегративне утворення, що є результатом опанування компетенцій.

На мою думку, найбільш вдале визначення поняття компетентність – це інтегративне утворення суб'єкта, що інтегрує в собі знання, уміння, навички, досвід і особистісні властивості, які обумовлюють прагнення, здатність і готовність розв'язувати проблеми і завдання, що виникають, усвідомлюючи при цьому значущість предмету і результат діяльності».

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», територіальна громада – це жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, селищ, що мають єдиний адміністративний центр, сільську раду [2].

Отже, на основі поверхневого аналізу таких базових термінів державного управління, як «громадянське суспільство», «територіальна громада» та «компетентність», можна запропонувати наступне визначення: «громадянські компетентності територіальних громад - це інтегративне поняття, що інтегрує в собі знання, уміння, навички, досвід і особистісні властивості мешканців та

громадських організацій територіальної громади, які обумовлюють прагнення, здатність і готовність визначити спільні завдання для реалізації власних потреб в системі самоврядування конкретної територіальної громади».

Список використаних джерел:

1. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України № 333-р від 1 квітня 2014 р.. [Електронний ресурс].
Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p>
2. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» № 280/97-ВР від 21.05.1997 р.. [Електронний ресурс].
Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.